

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติขั้นตอนต่าง ๆ ไว้ โดยมีความมุ่งหมายที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่ในขั้นตอนต่าง ๆ นั้น ก็ได้กำหนดมาตรการทาง กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ไว้ในหมวด 3 ด้วยศาสตราจารย์แพ็คเกอร์ (Packer) นักกฎหมายอาญาผู้มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา ได้เรียกขั้นตอนในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษว่า crime control model และขั้นตอนในการคุ้มครองความบริสุทธิ์ว่า due process model, crime control model นี้ เป็นวิธีการที่เน้นหนักไปในทางคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน model ทั้งสองนี้ เนื่องจากมีความมุ่งหมายแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงมีความขัดแย้งกันอยู่ในตัว ระหว่างการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนฝ่ายหนึ่งกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำผิด อีกฝ่ายหนึ่ง ความขัดแย้งดังกล่าวตี ออง มาตรการที่มีไข่มุ่งแต่จะให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้ถูกจับกุมมากเกินไปจนขอบเขต โดยไม่คำนึงถึงการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจเลย เพราะไม่มีระบบ การบริหารความยุติธรรมทางอาญาใดที่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดกฎหมายมารับโทษหรือลง โทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ขณะเดียวกันก็ไม่มีระบบใดที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ โดยที่ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสหลบหนีหรือหลุดรอดไปได้

ตามแนว crime control model คือ เน้นหนักไปในทางให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการปราบปรามผู้กระทำผิด โดยมุ่งเน้นการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษมากเกินไปมุ่งหวังการจับกุมเพื่อให้ผู้ต้องหารับสารภาพตามข้อหาในหมายจับหรือตามแนว due process model คือเน้นหนักไปในทางให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในส่วนบุคคลเป็นสาระสำคัญตามรัฐธรรมนูญ การหาจุดสมดุลในการใช้ดุลพินิจ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการตาม หมายจับต้องดำเนินการตามหลัก เกณฑ์กฎหมาย (อำนาจผูกพัน) มากกว่าการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจ (อำนาจดุลพินิจ)

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามหมายจับมุ่งเน้นการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมมากเกินไปเพื่อผลของสถิติการจับกุมกับจำนวนอาชญากรรมที่

มากขึ้นตามสภาพสังคมปัจจุบันจึงถือหลัก ความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าหลักความเที่ยงธรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงปฏิบัติหน้าที่โดยขาด ด้วยความรอบครอบและ ระมัดระวังต่อ ผลกระทบ สิทธิเสรีภาพของประชาชน การต่อสู้กับอาชญากรรมและเพื่อความสงบเรียบร้อยศีลธรรมอันดีของ สังคม กฎหมายอาญาจึงเป็นเรื่องของการป้องกันปราบปราม และอำนวยความสะดวก ระเบียบการ ดำเนินคดีอาญาของไทย ได้กำหนดหลักการสำคัญไว้ประการหนึ่งว่าการการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ ต้องเป็นธรรมในการนำหมายจับเพื่อจับกุม คือต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานอย่างรอบครอบในการ ใช้ดุลพินิจ หลักกฎหมายของผู้จัดการตามหมายจับ โดยเฉพาะผู้ที่มีหน้าที่ในการปราบปราม อาชญา กรรมหรือผู้จัดการตามหมายจับ คือ เจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งต้องการความรวดเร็วในการ ติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิด

อำนาจหน้าที่ของเจ้า พนักงานตำรวจซึ่ง มีทั้งอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน และการ ปราบปราม อาชญากรรมรวมถึงการบริการสาธารณะต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและความสงบ เรียบร้อย ของประชาชนและสังคมโดยส่วนรวม ดังนั้นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้ ดุลพินิจเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ

การมี กฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับความอยู่เป็นส่วนตัวของ บุคคล กฎหมายพื้นฐานทั่ว ๆ ไป คือ การบัญญัติรองรับไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 35 ประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 326, 328, 329, 330 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนของละเมิด มาตรา 420, 423 และมืองค์กรอิสระ เช่น องค์กรสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ สำนักงาน ป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตรวจสอบการทำหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำละเมิดต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และการที่มนุษย์มีศักดิ์ศรีจึงทำให้มนุษย์ได้รับการยอมรับว่ามีสิทธิขั้นพื้นฐานในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือชื่อเสียง ผู้ถูกกล่าวหาในฐานะที่เป็น มนุษย์คนหนึ่งจึงเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี และมิสิทธิได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมาย มิให้ผู้ใดมาลบ หลู่เกียรติด้วยการประจานทำให้ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ลดลง

การจัดทำปฏิทินหมายจับ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการระบุ ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาอย่าง ละเอียด เป็นการประจานตัวบุคคล โดยปล่อยให้สังคมตัดสินและพิพากษาความผิดของผู้ต้องหา ก่อนที่กระบวนการยุติธรรมจะเริ่มต้น การจัดทำปฏิทินหมายจับ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตาม หมายจับเป็นการอ้างเพื่อประโยชน์ในการจับผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ เกิดผลสำเร็จของผลงานมากกว่า หากจะประเมินถึงส่วนได้เสียที่สังคมได้รับผลกระทบกับการ ทำลายศักดิ์ศรีของบุคคล เกียรติยศ ชื่อเสียง ความเป็นอยู่ส่วนตัว และครอบครัวของผู้ต้องหาและผู้ ใกล้ชิด แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายจับควรคำนึงถึงผลกระทบ ต้องใช้ดุลพินิจให้เกิด

ความเหมาะสมและ ความสมดุลระหว่างการปราบปรามอาชญากรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

การจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นการกระทำที่ไม่มีกฎหมายรองรับ หรือ กำหนดชัดเจนให้กระทำได้ เนื่องจากกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ใน หมวด 3 บัญญัติ รับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้เป็นสาระสำคัญและกำหนดการใช้อำนาจรัฐ ต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติ การจัดทำปฏิทินหมายจับ เป็นการนำภาพผู้ต้องหาและประวัติอาชญากรรมที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล(คำวินิจฉัย ที่ สค.24/2542, ที่ สค.34/2542) และเป็นข้อมูลของทางราชการที่ห้ามเปิดเผย (มาตรา 24) การนำมาเปิดเผยได้เฉพาะต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อยุติกรรม (มาตรา 24 (6)) เท่านั้นหรือ ต้องผ่านการวินิจฉัยของ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูล ข่าวดาร(มาตรา35) ทั้งนี้ การนำภาพผู้ต้องหาออกมาเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยจัดทำในรูปปฏิทินถือว่าเป็นการโฆษณา ไขข่าวข้อมูลส่วนบุคคล สู่สาธารณชนเพราะยังไม่มี การพิสูจน์ความผิดตาม กระบวนการยุติธรรมทำให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัวชื่อเสียงของผู้ต้องหา ญาติ และคนใกล้ชิด ต้องถูกสังคมตราหน้าทำให้ความเชื่อถือ ของคน ในสังคมทั่วไปต่ำลง ขัดต่อ หลักกฎหมายการ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในหมวด 3 มาตรา 35

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน การปฏิบัติหน้าที่เพื่อความสงบ เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคม และเป็นการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ได้ผลสำเร็จ ตามเป้าหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพราะการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำ ปฏิทินหมายจับเผยแพร่สู่สาธารณชน เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ในหมวด3 ตามมาตรา 35 เมื่อมีการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ย่อมต้องมีการตรวจสอบ การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้อำนาจไปทางที่ชอบเพราะการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ตำรวจผู้จัดการตามหมายจับต้องมีผลผูกพันต่อการ ใช้ดุลพินิจและต้อง สมอภาคและเท่าเทียมกัน ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในองค์กรตำรวจ โดยมีสาระสำคัญคือต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของ บุคคลเป็นสาระสำคัญในรัฐธรรมนูญ ลักษณะการนำเสนอภาพผู้ต้องหาตามปฏิทินหมายจับ ส่งผล ต่อจิตใจของผู้ต้องหาและบุคคลในครอบครัวรวมถึงจิตใจของคนในสังคมผู้ พบเห็น ดังนั้น จึงต้องออกระเบียบปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายจับ อย่างชัดเจนและเป็นแนว ทางการปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกันของทุกองค์กรที่ต้องเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และออก ข้อบังคับระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่จะไม่ ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ ตำรวจในลักษณะประจาน และถูกตราหน้า เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์กลับสู่สังคม

การจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายเผยแพร่สู่สาธารณ ะเป็น การ ใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือเวียนภายใน

หน่วยงานกำซ้บมิให้การแถลงข่าวกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องหา กระทบต่อการทำงาน และชื่อเสียงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่ามีความจำเป็นต้องทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น ผู้เสียหายอื่นๆ จะได้ทราบว่าผู้ต้องหาถูกจับ และเพื่อให้ประชาชนทราบข่าวอาชญากรรมเป็นสิทธิของประชาชนที่จะรับรู้ข่าวสาร และเป็นการปรามผู้ที่คิดจะกระทำผิด เป็นการแพร่ภาพบุคคลและวิธีการกระทำผิดเพื่อมิให้ประชาชนทั่วไปตกเป็นเหยื่อ หรือเพื่อการแจ้งเบาะแสบกั้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบการกระทำผิดและจะได้ระมัดระวัง เป็นการลงโทษผู้ต้องหาทางอ้อมและเพื่อให้ผู้ต้องหาละอายใจด้วยการประจาน การกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง และละเมิดต่อกฎหมายที่มุ่งหวังคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และผิดต่อกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อหาดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมส่วนรวมในส่วนของดุลพินิจในการออกหมายจับและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้จัดการตามหมาย ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ศาล

1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา ตลอดจนผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นต้น เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนและทราบถึงหลักการทฤษฎี การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองโดยเน้นการปราบปรามอาชญากรรม กับทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นทฤษฎีการควบคุมการใช้อำนาจรัฐไม่ให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตไปในทางไม่ชอบ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจัดการตามหมายจับที่ออกโดยการใช้ดุลพินิจของศาล

2. ควรมีกฎหมายบัญญัติให้มีการฟ้องคดีฐานละเมิดรัฐธรรมนูญเพื่อรับผิดทางอาญา เนื่องจากตามหลักกฎหมายไทย รัฐธรรมนูญจะเป็นเพียงกฎหมายแม่บทที่บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชน ส่วนการลงโทษผู้ฝ่าฝืนนั้นย่อมต้องปฏิบัติตามกฎหมายลูกซึ่งออกตามความที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันมิได้มีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำการขัดรัฐธรรมนูญให้ต้องรับผิดทางอาญา คงปล่อยให้บทบังคับขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะที่จะบัญญัติรองรับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในภายหลังซึ่งในปัจจุบันก็ยังไม่มีการบัญญัติความผิดอาญาฐานละเมิดรัฐธรรมนูญไว้แต่อย่างใด ดังนั้นผู้ถูกละเมิดในการจัดการตามหมายจับ

ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในหมวด 3 มาตรา 35 จึงยังมีอาจใช้มาตรการฟ้องคดีฐานละเมิดรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายต้องรับผิดชอบอาญา เพราะฉะนั้นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบคดีฐานละเมิดรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ที่บัญญัติให้ผู้ถูกค้นสามารถดำเนินคดีฐานละเมิดรัฐธรรมนูญทั้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในระดับสหพันธรัฐและมลรัฐได้โดยตรงโดยกฎหมาย

3. ศาลเพียงองค์กรเดียวที่มีอำนาจในการออกหมายจับและหมายค้นประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติให้ศาลต้องสอบถามผู้ร้องขอออกหมายให้ปรากฏเหตุผลสมควรในการออกหมายเสีย ก่อน ซึ่งแสดงว่ารัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ให้การออกหมายจับและหมายค้นจะต้องได้รับการพิจารณาก่อนด้วย ความรอบคอบ เพื่อเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2550

เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของบุคคลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรวางแผนปฏิบัติในการออกหมายจับและหมายค้น และเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาพยานหลักฐานของศาลก่อนออกหมายอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ดังนั้นศาลได้ใช้อำนาจดุลยพินิจและอำนาจผูกพัน ไปพร้อมกัน การที่หมายจับได้มีผลใช้บังคับโดยการอนุมัติของศาล พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจและหน้าที่จัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา ซึ่งได้มอบหรือส่งมาให้จัดการภายในอำนาจของเขา การบังคับใช้หมายอาญาจึงมีผลต่อผู้จัดการตามหมายและตัวผู้ต้องหาตามหมายจับนั้น เพื่อให้เกิดการบังคับใช้หมายจับอย่างระมัดระวังในการใช้ดุลพินิจของผู้จัดการตามหมาย เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในหมวด 3 มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2550 หมายจับน่าจะต้องระบุค่าเตือนในการใช้หมายจับ ที่ไปกระทบสิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญและตามที่กฎหมายอื่นๆ ที่บัญญัติให้ความคุ้มครองไว้และเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องดำเนินคดีตามที่ได้ทำการละเมิดต่อบทบัญญัติกฎหมายอื่นๆ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1. มีอำนาจตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยให้สิทธิฟ้องคดีแทนผู้เสียหายต่อศาลยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นไปอย่างเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชน โดยทางตรงหรือทางอ้อม ดังตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ ผู้ต้องหาหาหาเสพติดคาบยาบ้า เพื่อแกล้งข่าว การนำรูปผู้ต้องหาตามหมายจับมาจัดทำปฏิทินโดยเผยแพร่สู่ประชาชน โดยถือเป็นการประจานผู้ต้องหาซึ่ง ขัดต่อหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 11 (1) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นเจ้พนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาพบเห็นการกระทำผิด ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ถ้าไม่ปฏิบัติก็จะถือเป็นการไม่ปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่มาตรา 157 ป.อาญา การที่ต้องฟ้องผู้กระทำความผิดต่อการละเมิดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเพื่อให้เกิดบรรทัดฐานในการ ฟ้องคดีต่อศาล และให้เกิดคำพิพากษาของศาล เพื่อเป็นแบบอย่างที่จะไม่ให้เกิดการกระทำละเมิด กฎหมายตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติต่อไป

2. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการ ปรับปรุงกฎหมาย ส่งเสริมการศึกษาวิจัยการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยราชการ องค์กรเอกชน องค์กรอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน สากลเพื่อเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศการเปิดการจัดการอบรมให้ความรู้จึงจำเป็นอย่าง ึ่ง ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการ สาธารณ และรักษาความสงบ เรียบร้อยของสังคม ด้านการป้องกันปราบปรามหรือหน่วยงานที่สร้างผลกระทบต่อประชาชนที่ไม่ อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเปิดเป็นหลักสูตรในการอบรมที่มีระยะเวลา อย่างต่ำ 2 อาทิตย์ เพื่อนำมาใช้ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนในการเผยแพร่ด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อสังคม อย่างจริงจัง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การจัดทำปฏิทินหมายจับหรือผู้จัดการตามหมายจับต้องใช้ดุล พินิจทางการปกครองเพื่อ ให้เกิดความสมดุลระหว่างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนต่อผลกระทบในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มิใช่ เป็นการใช้อำนาจตาม อำเภอใจ หรือเป็นวิธีคิดตามอำเภอใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ขาดหลักคิดด้านก ารคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของบุคคล แนวทางปฏิบัติในการใช้อำนาจดุลพินิจเกี่ยวกับเรื่องหลักการใช้อดุลพินิจ ทางปกครอง ถึงแม้ว่าในการปฏิบัติตามหมายจับของผู้จัดการตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจมี กฎหมายให้อำนาจปฏิบัติไปตามขั้นตอนของกฎหมายแต่ก็ไม่มีกฎหมายระบุวิธีปฏิบัติ อย่างชัดเจน การเป็นการใช้อดุลพินิจตามอำเภอใจ การพิจารณาดุลพินิจต้องพิจารณาประกอบด้วยข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมายตลอดจนการใช้อดุลพินิจตามหลักกฎหมายมหาชนเรื่องดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้อง ใช้อย่างเป็นธรรมเสมอภาคโดยมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อไม่ ให้เกิด ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดหลักนิติธรรมหรือหลักนิติรัฐเป็นหลักประกันเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของประชาชนจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้จัดการตามหมายจับหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายจับต้องให้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมใช้ดุลพินิจต่อผลกระทบการดำเนินการจัดการตามหมายจับวิธีการทำปฏิทินหมายจับและการปฏิบัติการตามหมายจับที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ในหมวด 3 มาตรา 35

2. เพื่อการถ่วงดุลในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายโดยการนำเรื่องที่ผ่านมาคณะกรรมการตำรวจพิจารณาแล้วให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบวินิจฉัยการจัดทำปฏิทินหมายจับหรือวิธีปฏิบัติการตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายเพื่อป้องกันผลกระทบการใช้อำนาจหน้าที่ที่อาจเกิดการฟ้องร้องต่อศาล ที่เกิดจากผลกระทบจากการกระทำทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายที่กระทบสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ในหมวด 3 มาตรา 35

3. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ต่อผลกระทบที่ประชาชนได้รับจากการจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหมายจับอย่างแพร่หลายเพื่อรับรู้ผลกระทบของประชาชนตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 เพื่อยกเลิกหรือแก้ไข ปัญหา การจัดทำปฏิทินหมายจับต่อไป

4. กองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นหน่วยงานที่ถือ กำเนิดขึ้นตามระเบียบของกรมตำรวจ ว่าด้วยกำหนดหน้าที่ก ารงานในข้าราชการตำรวจ ฉบับที่ 17 โดยกำหนดให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์และออกแบบระบบ รวมทั้ง จัดทำโปรแกรมคำสั่งในการประมวลผล ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการประมวลผลด้วยโปรแกรมบำรุงรักษาโปรแกรมรวมทั้งคำสั่งให้เป็นปัจจุบัน และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแก้ไขระบบงานให้มีความเหมาะสมกับสภาพของการปฏิบัติงาน และเพิ่มขีดความสามารถของโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากการพัฒนาโปรแกรมแล้ว กองทะเบียนประวัติอาชญากรยังมีหน้าที่ในการ ค้นคว้าวิจัยวิทยาการความก้าวหน้าทางด้าน คอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร ใน หน่วยงาน จัดทำเอกสารประกอบการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์ในแต่ละ โปรแกรม ฝึกอบรมให้ ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือแก่หน่วยงานอื่นที่มีการ ประสานงานในการปฏิบัติงานร่วมกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อการบูรณาการของ หน่วยงานต่างๆ ในการแจ้งเบาะแสการป้องกันปร าบปรามอาชญากรรมหรือการแจ้งเบาะแส ผู้ต้องหาตามหมายจับ กองทะเบียนประวัติอาชญากรได้จัดเก็บประวัติอาชญากร รวบรวมข้อมูลตาม

หมายจับประกาศสืบจับบุคคลตามหมายจับ โดยวิธีประสานหน่วยงานทางราชการอื่นๆ หรือเอกชน โดยใช้การบูรณาการตาม พ.ร.ฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 การจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการต่างๆ และเอกชน เช่น

1. สำนักงานประกันสังคม
2. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร
3. กรมการปกครอง เทศบาล อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ

เปิดเป็นศูนย์แจ้งเบาะแสอาชญากรรมอย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบข้อมูลทางอาชญากรได้ เพื่อเป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการนำตัวผู้ต้องหาตามหมายจับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ในหมวด 3 มาตรา 35 น้อยที่สุด ส่งผลให้เกิดความสมดุลระหว่างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่ออำนวยความยุติธรรมต่อสังคมให้เกิดความสงบสุขและความปลอดภัยให้กับประชาชน

อำนาจหน้าที่ผู้จัดการตามหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 61 ภายใต้งบับแห่งมาตรา 97 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจและหน้าที่จัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา ซึ่งได้มอบหรือส่งมาให้จัดการภายในอำนาจของเขา

หมายอาญาใดซึ่งศาลได้ออกจะมอบหรือส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลตั้งระบุในหมาย หรือแก่หัวหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจประจำจังหวัดหรืออำเภอ ซึ่งจะให้จัดการให้เป็นไปตามหมายนั้นก็ได้ ในกรณีหลังเจ้าพนักงานผู้ได้รับหมายต้องรับผิดชอบในการจัดการตามหมายนั้น จะจัดการเองหรือสั่งให้เจ้าพนักงานรองลงมาไปจัดการให้ก็ได้ หรือจะมอบหรือส่งสำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องให้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจคนอื่นซึ่งมีหน้าที่จัดการตามหมายซึ่งตนได้รับนั้นก็ได้ ถ้าหมายนั้นได้มอบหรือส่งให้แก่เจ้าพนักงานตั้งแต่สองนายขึ้นไป เจ้าพนักงานจะจัดการตามหมายนั้นแยกกันหรือร่วมกันก็ได้

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 63 และมาตรา 64 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 63 เมื่อเจ้าพนักงานได้จัดการตามหมายอาญาแล้ว ให้บันทึกรายละเอียดในการจัดการนั้น ถ้าจัดการตามหมายไม่ได้ให้บันทึกพฤติการณ์ไว้แล้วให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลซึ่งออกหมายโดยเร็วในกรณีที่จัดการตามหมายคั่นให้รายงานภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

มาตรา 64 ถ้าบุคคลที่มีชื่อในหมายอาญาถูกจับ หรือบุคคลหรือสิ่งของที่มีหมายให้ค้นได้ค้นพบแล้ว ถ้าสามารถจะทำได้ก็ให้ส่งบุคคลหรือสิ่งของนั้น โดยด่วน ไปยังศาลซึ่งออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมาย แล้วแต่กรณีเว้นแต่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น”

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 237 และ 238 บัญญัติให้การจับบุคคล หรือการค้นหบุคคลหรือสิ่งของในที่สาธารณะจะต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจในการออกหมายจับและหมายค้นจากเดิมที่มีศาล พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจชั้นผู้ใหญ่ เป็นศาลเพียงองค์กรเดียวประกอบกับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติให้ศาลต้องสอบถามผู้ร้องขอออกหมายให้ปรากฏเหตุผลสมควรในการออกหมายเสียก่อน ซึ่งแสดงว่ารัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ให้การออกหมายจับและหมายค้นจะต้องได้รับการพิจารณาก่อนการออกด้วยความรอบคอบ เพื่อเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล

เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรวางแผนปฏิบัติในการออกหมายจับและหมายค้น และเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณา พยานหลักฐานของศาลก่อนออกหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2551 (แนบท้ายกฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวล จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2551)

ข้อ 1. ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจประกอบด้วย

(1) คุณธรรม ค่านิยมหลัก และอุดมคติของตำรวจ เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้ข้าราชการตำรวจอยู่ในกรอบของศีลธรรมและคุณธรรม ขณะเดียวกันก็เป็นแนวทางชี้แนะให้ข้าราชการตำรวจบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

(2) จริยธรรมของตำรวจ คือ คุณความดีที่เป็นข้อประพฤติตน และปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจเพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ

(3) จรรยาบรรณของตำรวจ คือ ประมวลความประพฤติใน การปฏิบัติหน้าที่ของวิชาชีพตำรวจ ที่ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการตำรวจและวิชาชีพตำรวจ

ข้อ 2. ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจนี้

“การไม่เลือกปฏิบัติ ” หมายความว่า การไม่ใช้ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ส่วนตัวต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อันเนื่องมาจากชาติกำเนิด เพศ ศาสนาหรือความเชื่อ เชื้อชาติ สัญชาติ อายุ การศึกษา ความเห็นทาง การเมืองหรือความเห็นอื่น ความนิยมทางเพศ ส่วนบุคคล ความพิการ สภาพร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพ หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

“การทารุณหรือทารุณกรรม ” หมายความว่า การปฏิบัติหรือกระทำใด ๆ ต่อร่างกาย หรือจิตใจของบุคคลในลักษณะที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือก่อให้เกิดความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส หรือดูถูกศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อ 3. ข้าราชการตำรวจต้องเคารพและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจอย่างเคร่งครัด เมื่อตนได้ละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ จะต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือทันที

จริยธรรมของตำรวจ

ข้อ 8 ข้าราชการตำรวจต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายอื่นโดยเคร่งครัด โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ 9 ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด โดย คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน ชุมชน และประเทศชาติเป็นสำคัญซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

รักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือจากประชาชน ผู้มาติดต่อราชการเว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ กำหนด

ข้อ 10 ข้าราชการตำรวจต้องมีจิตสำนึกของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์เพื่อให้บริการประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ร้องขอ ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และไม่ให้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จแก่ประชาชน

ข้อ 11 ข้าราชการตำรวจต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันโลกทันเหตุการณ์ และมีความชำนาญการในงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ธรรมเนียมการปฏิบัติของส่วนราชการในกระบวนการยุติธรรม เช่น ฝ่ายอัยการ ศาล ราชทัณฑ์ และกระทรวง ทบวง กรมอื่น ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

ของตน เพื่อสามารถป ระสานงานได้อย่างกลมกลืนแนบเนียน และเป็นประโยชน์ต่อราชการของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อ 12 ข้าราชการตำรวจต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรม โดยยึด ประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

ไม่ใช่ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ผู้อื่น ใช้ตำแหน่ง อำนาจ หรือหน้าที่ ของตนไปในทางจงใจหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของข้าราชการ ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น อันเป็นผลให้การตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของผู้นั้น สูญเสียความเที่ยงธรรมและยุติธรรม

ข้อ 13 ข้าราชการตำรวจต้องภาคภูมิใจในวิชาชีพ กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดี งานเพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(1) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนรู้ หรือควรจะรู้ว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการนี้ให้ ทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาผู้สั่ง

(2) ไม่เลียงกฎหมายใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อประโยชน์ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ 3 จรรยาบรรณของตำรวจ

ข้อ 16 ข้าราชการตำรวจจะต้องสำนึกในการให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวก ยุติธรรม และความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธา ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ

ข้อ 17 เมื่อเข้าจับกุมหรือระงับการกระทำผิด ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือและปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

ยื่นหยัดเจตนาธรรมณ์ในการรักษา กฎหมายให้ถึงที่สุด ไม่ประนีประนอม ผ่อนปรนหรือ ละเลยการดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ให้ระลึกเสมอว่าการใช้กฎหมายจะต้อง คำนึงถึงหลักมนุษยธรรมด้วย

ข้อ 19 ในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การ สอบปากคำหรือการ ซักถามผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามกฎหมาย ผู้เสียหาย ผู้ ู้เห็นเหตุการณ์ หรือบุคคลอื่น ข้าราชการตำรวจต้องแส ดงความเป็นมืออาชีพโดยใช้ความรู้ ความสามารถทาง วิชาการตำรวจ รวมทั้งใช้ปฏิภาณไหวพริบและสติปัญญา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และธำรงไว้ซึ่งความ ยุติธรรม ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(1) ไม่ทำการทารุณหรือทารุณกรรมต่อบุคคล หรือต่อบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น

(2) ไม่ใช่ จ้าง วาน หรือยุงส่งเสริม หรือปล่อยปละละเลยให้มีการทารุณหรือทารุณกรรมต่อบุคคล หรือต่อบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลนั้น

(3) ไม่ใช่อำนาจที่มีขอบเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน

ข้อ 21 ข้อมูลข่าวสารที่ข้าราชการตำรวจได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 19 หรือจากการปฏิบัติหน้าที่อื่น ข้าราชการตำรวจจะต้องรักษาข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับอย่างเคร่งครัด เพราะอาจเป็นอันตรายต่อผลประโยชน์หรือชื่อเสียงของบุคคล หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษทั้งต่อผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิด

ข้าราชการตำรวจจะเปิดเผยข้อมูลนั้นได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์ในราชการตำรวจที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1. อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2550

บทบัญญัติมาตรา 257 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการ ในกรณีที่น่าเชื่อว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

2. ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

3. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายและกฎต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

4. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

5. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็น ต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง รวมทั้งการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายได้(ตามข้อ 2 – 4

และเป็นการเพิ่มเติมจากอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2540) โดยให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองและที่กฎหมายบัญญัติตามลำดับ

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ ดังนี้

มาตรา 15

1. ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
2. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำ หรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการในกรณีที่น่าจะปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
3. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
4. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
5. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการองค์กรเอกชน และองค์กรอื่นใดด้านสิทธิมนุษยชน

การปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

มาตรา 33

ให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อทำการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีบทกำหนดโทษดังนี้

ในประเทศไทยนโยบายที่รัฐบาลกำหนดการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้หลักการ (due process) จากสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 แต่ในทางปฏิบัติกับดำเนินนโยบาย crime control โดยมุ่งเน้นการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมมากเกินไป ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสถิติการจับกุมกับจำนวนอาชญากรที่มีมากขึ้นตามสภาพสังคม มุ่งหวังให้ผู้ต้องหาสารภาพในการกระทำความผิด ทำให้เกิดความผิดหรือวิธีการดำเนินการในการจับกุมผู้กระทำความผิดด้วยการให้สังคมล้อมกรอบหรือให้บุคคลใน

ครอบครัวช่วยแจ้งเบาะแสหรือช่วยเหลือยกต่อมิให้มอตัว เพราะเกิดจากวิธีการนำผู้ต้องหาออกมา โฆษณาไขข่าวสู่สาธารณะ การจัดทำปฏิทินหมายจับทำให้ครอบครัวและคนใกล้ชิดเกิดความอับอาย จึงต้องนำผู้ต้องหา มอตัว เพื่อให้รับสารภาพด้วยความไม่สมัครใจหรือให้การปรักปรำตนเอง ที่ยังต้องมีภาระที่ต้องพิสูจน์ความผิดในชั้นศาล เป็นการขัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ในหมวด 3 มาตรา 35

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนกับกา ไรใช้อำนาจของตำรวจในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดต้องสวนทางกันเสมอ เพราะตำรวจต้องเร่งระดมคดีที่มีจำนวนมากและต้องสร้างความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของตำรวจเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในองค์กรของตำรวจที่ใช้อำนาจรัฐทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม (พระราชบัญญัติตำรวจ) การที่ตำรวจต้องมีหน้าที่คุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม และต้องปกป้องสิทธิเสรีภาพของบุคคล หรือสิทธิมนุษยชน เป็นการยากที่จะทำให้เกิดความสมดุลได้ ตำรวจจำเป็นต้องศึกษาการใช้ดุลพินิจที่กฎหมายให้อำนาจหน้าที่และศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องพิจารณาอำนาจที่มีบทกฎหมายกำหนด (อำนาจผูกพัน) เพื่อไม่ให้เกิดผลร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการทำละเมิดในการควบคุมฝ่ายทางปกครองโดยองค์กรศาล การใช้ดุลพินิจที่ต้องปรับตามข้อเท็จจริงโดยไม่มีกฎหมายกำหนดหรือบัญญัติไว้ชัดเจน ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผลเสียที่ตำรวจจะได้รับจากการกระทำทางละเมิดที่เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง

เพื่อความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการใช้อำนาจรัฐของประชาชนที่มุ่งเน้นความเป็นกลาง (หลัก) ความเสมอภาค (หลัก) ความเท่าเทียม (หลัก) โดยมีการบังคับใช้กฎหมายที่ฝ่ายปกครองทำเกินอำนาจ

การป้องกันอาชญากรรมย่อมมีความสำคัญว่าการลงโทษ สาเหตุนี้กฎหมายจึงมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้ทราบถึงความผิด บทกำหนดโทษทำให้เกิดความเกรงกลัว เป็นการข่มขวัญยับยั้งบุคคล ที่จะประกอบอาชญากรรม (อาชญาวิทยา) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเน้นการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอาชญากรรมมากกว่าเน้นการจับกุม

เนื่องจากการป้องกันทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขมากกว่าเพราะประชาชนได้เห็นการใช้อำนาจหน้าที่อย่างเปิดเผยและมีกฎหมายรองรับในการใช้อำนาจหน้าที่ เช่น การออกตรวจพื้นที่ของตำรวจสายตรวจ การตั้งด่านตรวจจับผู้กระทำความผิด ด้านอาญาต่าง ๆ การออกประกาศ สัมพันธ์โครงการฝากบ้านกับตำรวจ การออกปฏิบัติป้องกันภัยจากอาชญากรรม การป้องกันเป็นการคุ้มครองความเป็นอยู่ ของประชาชนคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมากกว่าการปราบปรามที่คุกคามสิทธิเสรีภาพประชาชนและทำให้องค์กรตำรวจขาดความ

เชื่อมั่นจากประชาชน เช่น การนำผู้ต้องหาออกมาประจานแถลงข่าว การประจานผู้ต้องหาโดยการโฆษณาทางปฏิทินหมายจับ การปราบปรามยาเสพติด

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นการกระทำไม่มีกฎหมายรองรับ หรือกำหนดชัดเจนให้กระทำได้ เนื่องจาก กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3 บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้เป็นสาระสำคัญ และกำหนดการใช้อำนาจรัฐต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติ การจัดทำปฏิทินหมายจับเป็นการนำภาพผู้ต้องหาที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล และเป็นข้อมูลของทางราชการที่ห้ามเปิดเผย การนำมาเปิดเผยได้เฉพาะต่อเจ้าหน้าที่เพื่อการยุติธรรมเท่านั้น หรือต้องผ่านการวินิจฉัยจากคณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การนำภาพผู้ต้องหาออกมาเผยแพร่สู่สาธารณะชน โดยจัดทำเป็นรูปปฏิทินนั้นถือว่าเป็นการโฆษณาไขข่าวข้อมูลส่วนบุคคลสู่สาธารณะชน เพราะยังไม่มี การพิสูจน์ความผิดตามกระบวนการยุติธรรม ทำให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว ชื่อเสีย ของผู้ต้องหา ญาติ และคนใกล้ชิด ต้องถูกสังคมตราหน้า ทำให้ความเชื่อถือของคนทั่วไปต่ำลงขัดต่อรัฐธรรมนูญในหมวด 3 มาตรา 35

การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นองค์กรใช้อำนาจรัฐ ต้องสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้องค์กรต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมหรือบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การจับกุมผู้กระทำความผิดโดยหมายจับที่ศาลเป็นผู้ออกหมายจับต้องใช้ ดุลพินิจ หลายด้าน โดยวิธีการต่างๆ เพื่อให้จับผู้ต้องหาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อพิสูจน์ความผิด

การจัดทำปฏิทินหมายจับ ต้องดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายเพราะถ้ากระทำตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่กฎหมายคุ้มครองไว้ เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องตกเป็นผู้ต้องหาในทางแพ่งและอาญา

การพิจารณาในการเผยแพร่ภาพผู้ต้องหาโดยการโฆษณาสู่สาธารณะชน เพื่อป้องกันบุคคลที่เป็นภัยสังคมกระทำความเสียหายต่อบุคคล